

Planstrategi for Asker kommune 2024 – 2027

med

Planprogram for revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel

Vedtatt av Asker kommunestyre
12. november 2024

Innhold

Kapittel 1: Rammer for planstrategien og planprogrammet.....	2
Hva er en planstrategi?	2
Hva er et planprogram?	2
Føringer for kommunal planlegging.....	3
Hvilke utfordringer står Asker ovenfor?	6
Medvirkning og framdrift	9
Kapittel 2: Asker kommunes planstrategi.....	13
Plansystemet	13
Vurdering av planbehovet i fireårsperioden	15
Kapittel 3: Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel	20
Hva skal vi revidere?.....	21
Dette legger vi til grunn for arbeidet	22
Hvilke temaer må vi utrede?	25
Konsekvensutredninger og ROS-analyse	30

Kapittel 1: Rammer for planstrategien og planprogrammet

Dette dokumentet består av to deler:

- Asker kommunes planstrategi
- Planprogram for revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel

Planstrategien for 2020-2024 var den første planstrategien i ny kommune. Asker kommune har nå vært gjennom fire år med planlegging. I de neste fire årene skal vi ha fokus på å gjennomføre det som vi har planlagt. Dette gjenspeiles i planstrategien for 2024-2027.

Arbeidet med kommuneplanen var omfattende. Fokuset vårt var å få til en ny felles kommuneplan som erstattet kommuneplanene fra de tre tidligere kommunene, Asker, Røyken og Hurum. I dag ser vi ikke samme behov for å gjennomføre en like omfattende prosess og planprogrammet vil derfor legge grunnlaget for arbeidet med en enklere revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og kommuneplanens arealdel.

Vi skal videreføre gjeldende langsiktige mål og strategier i ny kommuneplan. Samtidig ser vi behov for å videreutvikle en del temaer som ikke ble tilstrekkelig utdypet.

Arbeidet med revisjonen av gjeldende kommuneplan vil starte opp, når planprogrammet blir politisk vedtatt.

Hva er en planstrategi?

Kommunal planstrategi er et verktøy som setter rammer for kommunens planlegging. Planstrategien skal peke ut hvilke planoppgaver Asker skal starte opp, revidere eller videreføre for å legge til rette for ønsket utvikling. I tillegg skal planstrategien drøfte kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, arealbruk og miljøutfordringer. Planstrategien er i seg selv ikke en plan, eller en arena for å vedta mål og strategier. Den skal drøfte utviklingstrekk i kommunen for å kunne vurdere planbehovet i kommunestyreperioden.

I henhold til plan- og bygningsloven skal kommunestyret minst en gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta kommunal planstrategi.

Hva er et planprogram?

Planprogrammet er en beskrivelse av hvordan vi skal lage den nye kommuneplanen, hvilke temaer som skal belyses, hvilke utredninger som må utarbeides, og hvordan du kan komme med innspill og delta aktivt i prosessen.

Føringer for kommunal planlegging

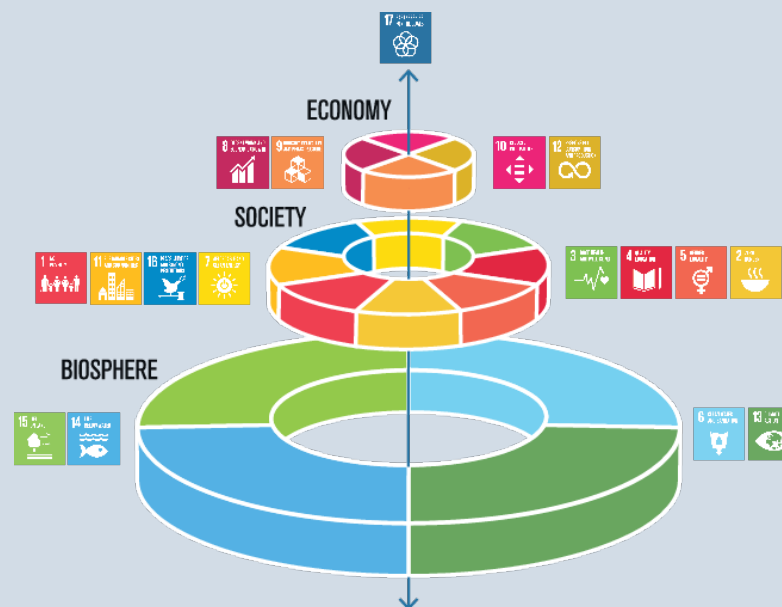
For arbeidet med kommuneplanen skal vi legge nasjonale og regionale forventninger og føringer til grunn. Oversikten nedenfor viser de viktigste føringene og planene.

FNs bærekraftsmål i Asker

Gjennom nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging gir regjeringen tydelige føringer for at kommuner skal legge FNs bærekraftsmål til grunn for samfunns- og arealplanleggingen.

Asker kommune har som en av de første kommunene i landet implementert FNs bærekraftsmål i kommuneplanen.

FNs bærekraftsmål er delt inn i tre dimensjoner; miljømessig, sosial og økonomisk bærekraft. Når vi tar beslutninger, skal de vurderes opp mot alle de tre dimensjonene.

Kilde: Azote for Stockholm Resilience Centre, Stockholm University CC BY-ND 3.0.

Nasjonale føringer

- Gjennom nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging 2023-2027 har regjeringen vektlagt fem hovedområder; samordning og samarbeid i planleggingen, trygge og inkluderende lokalsamfunn, velferd og bærekraftig verdiskaping, klima, natur og miljø for framtida samt samfunnssikkerhet og beredskap.
- Statsforvalteren i Oslo og Vikens forventninger til kommunal arealplanlegging (Forventningsbrev 2024). Forventingene utdyper og konkretiserer hva kommunene bør prioritere å følge opp i sin arealplanlegging. Statsforvalteren har blant annet vektlagt: En utvikling mot et bærekraftig samfunn, reduksjon av klimagassutslipp og kompakt by- og stedsutvikling, folkehelse og boligsosiale hensyn, samfunnssikkerhet, klimatilpasning og naturbaserte løsninger, jordvern og økt matproduksjon, strandsone, vassdrag og vannkvalitet, naturmangfold og sammenhengende blågrønne strukturer, masseforvaltning og kvalitet i arealplanene.
- Statlige planretningslinjer for samordnet bolig-, areal- og transportplanlegging fra 2014.
- Statlige planretningslinjer for klima- og energiplanlegging og klimatilpasning fra 2018.
- Statlige planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen langs sjøen fra 2021.
- Rikspolitiske retningslinjer for å styrke barn og unges interesser i planleggingen fra 1995.
- Rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag fra 1994.
- Nasjonal transportplan for 2022-2033
- Rundskriv H-5/18 Samfunnssikkerhet i planlegging og

byggesaksbehandling 2018.

- Veileder Planlegging for spredt bolig-, fritids- og næringsbebyggelse i landbruks-, natur-, friluftsliv- og reindriftsområder (LNFR-områder) – 2020.
- Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv – 2021.

Regionale føringer

- Regional planstrategi for Akershus 2024-2028, vedtatt 24.10.2024. Den regionale planstrategien gir mål og strategier for Akershus fylkeskommune. I tillegg er det vedtatt en samferdselsstrategi for Viken for 2022-2032.
- Regional vannforvaltningsplan for Innlandet og Viken 2022-2027
- Regional plan for handel, service og senterstruktur i Akershus, vedtatt 2018
- Regional plan for areal og transport for Oslo og Akershus, vedtatt 2015
- Regional plan for masseforvaltning i Akershus, vedtatt 2016
- Regional plan for areal og transport i Buskerud 2018-2035, vedtatt 2018
- Regionalplan for klima og energi i Akershus, vedtatt 2018
- Regionalplan for kulturminner og kulturmiljøer i Akershus, vedtatt 2019
- Regional plan for kompetanse og verdiskapning for Oslo og Akershus (under utarbeidelse)
- Regional plan for areal og mobilitet for Oslo og Akershus (under utarbeidelse)
- Regional plan for økt livskvalitet og deltakelse i Akershus (under utarbeidelse)

Lover og forskrifter

- Lov om ansvar på det boligsosiale feltet (Boligsosial lov, trådte i kraft 01.07.23). Loven er todelt og innebærer en vedtaksfestet rettighet til individuell bistand for innbyggere, og et tydelig ansvar for kommunene for organisering og planlegging av det boligsosiale arbeidet. Ifølge den nye loven skal kommunen blant annet knytte det boligsosiale arbeidet til arbeidet med planstrategi og til rullering av kommuneplaner.
- Plan- og bygningsloven. I 2021 ble denne loven revidert, og det ble krav om at kommunen skal legge til rette for «tilstrekkelig boligbygging», se § 3-1 i plan- og bygningsloven.

Hvilke utfordringer står Asker ovenfor?

Vi står overfor en rekke store og komplekse utfordringer i årene fremover. Kommuneplanen og temaplanene beskriver dette utfordringsbildet, og peker på hvilke strategier vi må gjennomføre for å møte utfordringene og nå målene.

Noen utfordringer er større og mer krevende å løse enn andre. Begrepet samfunnsfloker brukes for å beskrive store og komplekse samfunnsutfordringer hvor årsakene ofte er sammensatte, og løsningene ikke er åpenbare. For å løse samfunnsfloker må vi ofte tenke nytt, samarbeide og samhandle på nye måter, og på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer. Samtidig skal vi bygge en felles kultur for læring og erfaringsdeling.

Kunnskapsgrunnlaget for planstrategien og planprogrammet

Kunnskapsgrunnlaget belyser relevante temaer som gir en felles forståelse for hvilke utfordringer og muligheter kommunen står ovenfor. Kunnskapsgrunnlaget for planstrategien og planprogrammet ble behandlet 5. desember 2023 i formannskapet, sak 190/23. Folkehelseoversikten inngår som del av kunnskapsgrunnlaget, men på grunn av dens omfang ligger den som et eget dokument parallelt med det øvrige kunnskapsgrunnlaget. Kunnskapsgrunnlaget og folkehelseoversikten kan du lese her:

- [Kunnskapsgrunnlag til planstrategi og planprogram](#)
- [Folkehelseoversikten](#)

Utfordringer i et folkehelseperspektiv

Asker kommune har ansvar for et folkehelsearbeid som er helsefremmende og sykdomsforebyggende. Asker har hatt en årlig befolkningsvekst på 1,2 prosent de siste 20 årene. Veksten vil sannsynligvis lande på 1,6 % i 2024. En noe lavere vekst kan forventes de neste 20 årene. Husholdningene har jevnt og trutt blitt mindre de siste 15 årene. Dette skyldes at flere nå bor alene, og familier har færre barn enn tidligere. Veksten er imidlertid avhengig av boligproduksjon. En høy boligproduksjon gir høyere befolkningsvekst, og derav en bredere befolkningssammensetning.

Arbeidssituasjonen er generelt gunstig i Asker, med høy sysselsetting og lav arbeidsledighet. Likevel har vi sett en økning i behovet for hjelp, spesielt blant grupper som tidligere klarte seg med lavere inntekt. Dette antyder økonomiske utfordringer i enkelte deler av befolkningen. Asker har en befolkning med høy medianinntekt. Samtidig er det mange som står utenfor utdanning og arbeid.

Mål for befolkningsvekst, boligproduksjon og vekst i antall arbeidsplasser vil bli diskutert i kommuneplanens samfunnsdel.

Det er identifisert seks hovedutfordringer for folkehelsen i Asker:

- Sosial ulikhet i helse
- Bekymringsfulle trender i helserelaterte vaner
- Mange opplever utfordringer med psykisk helse
- Endringer i befolkningssammensetningen
- Mange opplever det utfordrende å finne sin plass i samfunnet og å høre til
- Endringer i klima, natur og miljø påvirker folkehelsen

Utfordringer innen samfunnssikkerhet og beredskap

Asker kommune står ovenfor flere utfordringer knyttet til strammere økonomi, flere eldre og færre yrkesaktive, forskjeller i levekår og utenforskap.

Klimaendringene har påvirket risikobildet for naturhendelser som flom, skred og tørke. De ulike naturhendelsene vil opptre oftere og med større intensitet. I tillegg til naturhendelsene, vil klimaendringene også kunne føre til uforutsigbarhet når det gjelder konsekvenser av forsyningssikkerhet og migrasjon.

De siste årene har vist hvordan geopolitiske forhold kan føre til konsekvenser også på lokalt nivå. Det er i dag store politiske spenninger mellom stormaktene. Verden har i dag matvarekrise og energikrise. Når stormakter tar i bruk handels- og investeringspolitiske virkemidler for å oppnå sine mål, kan det føre til at varestrømmer forhindres, og forsyninger av gass, olje og andre råvarer kuttes.

Slike situasjoner er ofte en politisk villet handling, som får ringvirkninger langt utover området det er ment å treffe, fordi vi lever i en globalisert verden. Skjult påvirkning og spredning av falske nyheter kan også være et virkemiddel i dette storpolitiske bildet, og er noe som folk flest møter i sosiale medier.

Asker kommune har en oppdatert helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse og overordnet beredskapsplan. "[Helhetlig ROS 2024](#)" viser at kommunen får større utfordringer, både på hendelsenes karakter, men også på omfang og styrke. Denne ROS-analysen vil danne grunnlag for kommunens arbeide med samfunnssikkerhet og beredskap i tiden fremover.

Digitalisering og teknologisk utvikling har tilført samfunnsutviklingen stor nytteverdi, men bringer også med seg usikkerhetsmomenter og

nye sårbarheter. Utviklingen går i høyt tempo, ikke minst innenfor kunstig intelligens (KI), og det er utfordrende å danne seg et helhetlig risikobilde for hvilke fremtidige farer og trusler den digitale utviklingen kan medføre på lokalt, nasjonalt og globalt nivå.

Det er også økt sannsynlighet for sammensatte trusler som forsterker hverandre, binder opp ressurser og kapasitet, og som gir uønskede konsekvenser for storsamfunnets stabilitet, grunnleggende behov i befolkningen og våre kritiske samfunnsfunksjoner.

Økonomisk utvikling

Internasjonalt og nasjonalt har vi det siste året vært gjennom en mer krevende økonomisk periode, med økende renter og konkurser. Dette berører både kommuneøkonomi, næringsliv og enkeltpersoner. En urolig verden minner oss om at de økonomiske utsiktene fortsatt er usikre.

Den demografiske utviklingen i Asker vil forsterke våre utfordringer i kommuneøkonomien, så vel som voksende forskjeller i befolkningen. Næringslivet i Asker har ikke ekspandert i tråd med befolkningsutviklingen. Kommunen må ha et sterkere fokus på omstilling og effektivisering. Samtidig må vi tilrettelegge for nye arbeidsplasser.

Klima- og naturutfordringer

Klimaendringer er en av de største utfordringene vi står overfor i vår tid, og Asker kommune skal aktivt bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem. Asker skal være i front for lavutslippssamfunnet i tråd med internasjonale og nasjonale klimaforpliktelser og regionale ambisjoner.

Naturen er grunnlaget for vår eksistens og alt liv på jorda. Den gir oss mat, materialer og medisiner. Eskalerende oppvarming og tap

av natur er de største utfordringene samfunnet står overfor. Ifølge FNs naturpanel har naturmangfoldet aldri vært så truet som det er i dag.

Asker er en av kommunene i Norge med rikest naturmangfold, og med dette mangfoldet følger et stort ansvar.

Ungt utenforskap

Ungt utenforskap er en samfunnsutfordring som handler om at unge står utenfor deler av samfunnslivet. Det er om lag 1000 unge under 25 år i Asker som ikke er i arbeid, aktivitet eller utdanning. Mange av disse har langvarig fravær fra skolen og løs tilknytning til felleskapet med jevnaldrende. Å stå utenfor kan få negative konsekvenser både for den enkelte og for samfunnet.

Asker kommune vil bekjempe utenforskap blant unge, og legge til rette for målrettet inkluderingsarbeid. Målet er at flere unge gjennomfører videregående opplæring, og deltar i arbeidslivet og i samfunnslivet.

Demografiutfordringer

I likhet med resten av landet blir det også flere eldre i Asker. Selv om folketallet i de yngste aldersgruppene øker, så øker antall eldre i de eldre aldersgruppene i langt større grad.

Levealderen øker, samtidig som vi har lavere fødselskull og færre i yrkesaktiv alder. Arbeidsinnvandringen vil ikke være like høy framover, noe som medfører færre personer i arbeidsfør alder i Norge. Flyktninger vil påvirke innvandringen i perioder, men omfanget er ikke like stort som behovet for arbeidskraft.

Disse faktorene vil føre til at vi blir færre i arbeidsfør alder, samtidig som vi blir flere eldre. Dette legger et stort press på velferdssystemet, helsevesenet og arbeidsmarkedet vårt.

Medvirkning og framdrift

Medvirkning

I Asker kommune skal vi ha høye ambisjoner om innbyggerinvolvering og det skal være lett å delta i prosesser som interesserer deg. En sentral del av arbeidet med planstrategi og kommuneplan er å sikre at innbyggerne har god tilgang til informasjonen som ligger til grunn for beslutninger og prioriteringer. Dette bidrar til å styrke lokal tillit, engasjement og deltakelse i prosessene.

Dette planprogrammet beskriver viktige temaer og problemstillinger for arbeidet med å revidere kommuneplanen, og vil danne grunnlag for medvirkningsmetoder og tiltak.

I tillegg til de formelle kravene om informasjon og medvirkning etter plan og bygningsloven, skal det lages en medvirkningsplan som viser hvordan og når vi skal sikre god medvirkning og deltagelse. Asker skal gi god og tydelig informasjon om kommuneplanarbeidet og om muligheter for innspill i de ulike fasene av planprosessen.

Krav til informasjon og medvirkning i prosessen sikres gjennom:

- God informasjon og tilgjengelighet på kommunens hjemmeside og sosiale medier
- Digitale løsninger for innbyggerdeltagelse, som gjør innsyn og innspill lettere tilgjengelig (Innbyggerdialog)
- Åpne informasjonsdager i høringsperioder og ved behov
- Presentasjon og diskusjon av revisjonsarbeidet med regionale myndigheter i planforum

Møter med eldrerådet, ungdomsrådet og rådet for personer med nedsatt funksjonsevne, råd og paraplyorganisasjoner, frivillige organisasjoner og innbyggere generelt.

Medvirkningsbehovet skal kontinuerlig bli vurdert i medvirkningsplanen gjennom hele planprosessen. For hver fase skal det detaljeres tiltaksplan for medvirkning som bygger på fremdrift- og medvirkningsplan (s. 10-12).

Hovedformålet med planarbeidet er å gjøre en enkel revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel for å oppdatere og forbedre gjeldende kommuneplan.

Ved starten av hver fase vil en sentral oppgave i medvirkningsarbeidet være å samle inn kunnskap og erfaringer. Dette innsiktsarbeidet gir oss en tydeligere forståelse for hvilken informasjon vi trenger mer av, hvilke avklaringer som gjenstår, samt hvordan vi best kan tilrettelegge for videre medvirkning i planprosessen.

Det er viktig med en åpen og transparent prosess der rammen for medvirkning, hva kan vi gi innspill på og når, er tydelig. Vi skal vektlegge åpen kommunikasjon og et klart språk i hele planprosessen.

Folkevalgte vil bli tett involvert i arbeidet med kommuneplan. Basert på temaene i planprogrammet vil vi invitere til politiske arbeidsverksteder. Dette blir tydeliggjort når det utarbeides tiltaksplan for samfunnsdelen (fase 2) og arealdelen (fase 3).

Fremdriftsplan – hva skjer videre?

Revisjon av kommuneplanens samfunnsdel og arealdel er delt i 3 faser:

- Fase 1: Planstrategi og planprogram
- Fase 2: Kommuneplanens samfunnsdel
- Fase 3: Kommuneplanens arealdel

Fase 1: Planstrategi og planprogram

Kommuneplanarbeidet starter opp og du kan komme med innspill til både planstrategi, planprogram, kommuneplanens samfunnsdel og kommuneplanens arealdel.

Milepæler	Medvirkning	2024				2025				2026				2027	
		K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2
Forslag til planstrategi med planprogram															
Førstegangsbehandling															
Varslet oppstart av samfunnsdelen og arealdelen	Annonsering og varsling														
Offentlig ettersyn: 24.06.24 til 01.09.24	- Egen nettside - Mulighet for innspill														
Behandling av merknader															
Fastsetting av planstrategi med planprogram															

Fase 2: Kommuneplanens samfunnsdel

I denne fasen kan du komme med høringsuttalelser til samfunnsdelen, med hovedvekt på handlingsdelen.

Milepæler	Medvirkning	2024				2025				2026				2027	
		K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2
Innspillperiode: 24.06.24 til 01.09.24	- Egen nettside - Mulighet for innspill														
Forslag til revidering av samfunnsdelen	- Innsiktsarbeid - Intern medvirkning - Politisk medvirkning														
Førstegangsbehandling															
Offentlig ettersyn	- Egen nettside - Åpen informasjonsdag - Annonsering og varsling - Mulighet for innspill														
Behandling av merknader															
Vedtak, kommuneplanens samfunnsdel	Egen nettside														

Fase 3: Kommuneplanens arealdel

I denne fasen kan du komme med høringsuttalelser til arealdelen, med hovedvekt på temaene som framgår av planprogrammet.

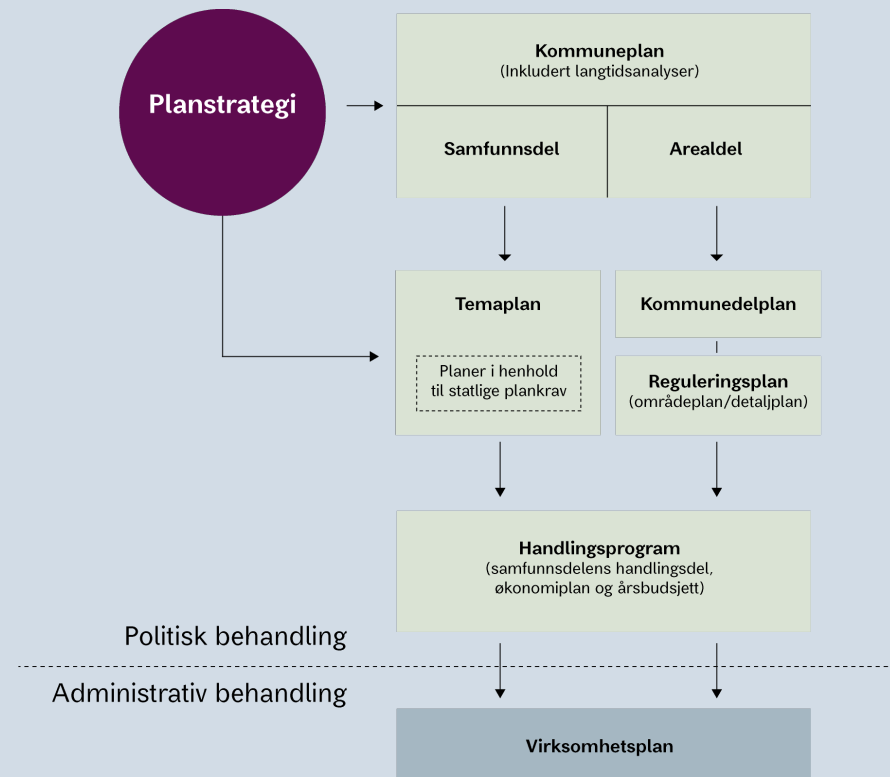
Milepæler	Medvirkning	2024				2025				2026				2027	
		K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2
Innspillperiode: 24.06.24 – 01.09.25	- Egen nettside - Digitalt innspillskjema (innbyggerdialog)														
Forslag til revidering av arealdelen	- Innsiktsarbeid - Politisk medvirkning - Møter med aktuelle lag, foreninger, næringsliv og offentlig instanser - Intern medvirkning														
Førstegangsbehandling															
Offentlig ettersyn	- Egen nettside - Åpen informasjonsdag - Annonsering og varsling - Mulighet for innspill														
Behandling av merknader															
Vedtak, kommuneplanens arealdel	- Egen nettside - Åpent informasjonsmøte														

Kapittel 2: Asker kommunes planstrategi

God ledelse og gode plan- og styringsprosesser er en forutsetning for at Asker kommune skal ivareta sin rolle som tjenesteyter, samfunnsutvikler og demokratisk arena. God plan- og virksomhetsstyring skal ivareta både de folkevalgtes ansvar for strategisk styring og prioritering, og kommunens ansvar for å iverksette politiske vedtak.

Plansystemet

Figuren til høyre viser plansystemet i Asker kommune. Alle planer vedtas politisk, med unntak av virksomhetsplaner. Alle planer skal gjøres tilgjengelig via kommunens nettsider.

Kommuneplan

Kommuneplanen er Asker kommunes overordnede strategiske styringsdokument. Den inneholder mål og retningsvalg for kommunens utvikling. Kommuneplanen er forankret i plan- og bygningsloven og utarbeides for en periode på 12 år, og rulleres normalt hvert fjerde år. Kommuneplanen består av en samfunnsdel og en arealdel.

Samfunnsdelen beskriver langsiktige utfordringer, mål og strategier for askersamfunnet som helhet og kommunen som organisasjon. Alle planer i Asker skal bidra til å realisere mål og strategier i samfunnsdelen. Samfunnsdelen har en arealstrategi som er styrende for arealutviklingen i kommuneplanens arealdel.

Arealdelen er juridisk bindende og fastsetter hovedtrekkene i arealdisponeringen ved å definere rammer og betingelser for balansen mellom vekst og vern.

Kommunedelplaner og reguleringsplaner

I følge plan- og bygningsloven er det i første rekke kommunen selv som gjennom planlegging fastsetter rammene for det fysiske miljøet, sikrer kvalitet og vurdering av vekst og vern ut fra lokale forutsetninger. Dette kan gjøres gjennom kommunedelplaner og reguleringsplaner.

En kommunedelplan er en overordnet plan, innenfor et geografisk område eller et bestemt tema. En reguleringsplan er en mer detaljert arealplan for spesifikke områder eller eiendommer.

Temaplaner

En temaplan er en strategisk plan om et spesifikt tema eller fagområde. Temaplaner har, i all hovedsak, samme tidsperspektiv som kommuneplanen (minimum 12 år). Tidspunkt for revisjon av den enkelte temaplan, skal vurderes i forbindelse med

planstrategien hvert fjerde år.

Temaplaner er i all hovedsak sektorovergripende, det vil si at de gir føringer for hele askersamfunnet. Et eksempel er *Temaplan for medborgerskap*. Andre temaplaner gjelder for et mer avgrenset fagområde, som kommunens *Temaplan for arbeidsgiverpolitikk*.

I det videre arbeidet med temaplaner vil vi fokusere på hvordan temaplanene samvirker og hvordan arbeidet med de ulike temaplanene kan bli enda mer tverrgående. Slik vil vi utnytte synergier på tvers av temaplanene og øke resultatoppnåelsen.

Planer iht. statlig plankrav

Noen planer har et statlig plankrav, enten fordi det har vært en forutsetning for økonomisk bidrag eller gjennom krav i loven. Kommunens plikt til å utarbeide en overordnet beredskapsplan er nedfelt i lov og skal beskrive hvordan beredskapen i kommunen er organisert ved alvorlige uønskede hendelser som rammer kommunen som helhet. Andre eksempler på planer er *Trafikksikkerhetsplan*, *Handlingsplan for forebygging av selvmord* og *Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer*.

Handlingsprogram

Alle norske kommuner er pålagt å utarbeide en økonomiplan og et handlingsprogram som revideres årlig og omfatter minst de fire neste budsjettårene. I Asker kommune innarbeides økonomiplanen sammen med årsbudsjettet i handlingsprogrammet. Handlingsprogrammet inneholder en rekke måleindikatorer som benyttes systematisk for å vurdere om vi beveger oss i retning av hovedmålene og delmålene i kommuneplanen. Den nasjonale klassifiseringsmodellen (taksonomien) er benyttet aktivt for å forstå hva de ulike tallene faktisk måler, og dermed også til å vurdere hvilke indikatorer som er best egnet til å vurdere måloppnåelse.

Virksomhetsplaner

Alle kommunens virksomheter skal hvert år utarbeide en virksomhetsplan for sin virksomhet, og denne skal oppdateres løpende. Mål, strategier og oppdrag fra kommuneplanen, temaplaner og handlingsprogrammet følges opp og implementeres i virksomhetene gjennom virksomhetsplanene.

Vurdering av planbehovet i fireårsperioden

Kommuneplanens samfunnsdel

Kommuneplanens samfunnsdel ble vedtatt av kommunestyret 9. juni 2020.

Asker kommunes visjon er vedtatt i kommuneplanens samfunnsdel. Visjonen vår er "Asker skal sammen skape et nærere, mer aktivt og bærekraftig samfunn med respekt, raushet og nysgjerrighet".

Samfunnsdelen inneholder kommunens politikk, mål og strategier. Samfunnsdelen er tuftet på FNs bærekraftsmål, og er konkretisert i åtte satsingsområder:

- Samarbeid for å nå målene
- Bærekraftige byer og samfunn
- Handling mot klimaendringene
- God helse
- God utdanning
- Innovasjon, digitalisering og næringsutvikling
- Medarbeidere
- Økonomi

Hvert satsingsområde har 1 hovedmål, 28 delmål (dette skal vi oppnå) og 89 strategier (dette skal vi gjøre for å nå målene). For å støtte opp om valgte mål og strategier, er det i samfunnsdelen

fastsatt en langsiktig arealstrategi. Gjeldende samfunnsdel har en virkeperiode på 12 år, og et perspektiv på 20 år. Den har virket i 4 år.

Analysen for langsiktig areal- og transportutvikling, og langsiktig økonomisk utvikling har et perspektiv fram mot 2040. For å styrke samfunnsdelen er det hensiktsmessig å gjennomføre en enkel revisjon som oppdaterer analysene og handlingsdelen, slik at de tilpasses nye trender i samfunnsutviklingen og utfordringer kommunen står overfor. Faktaopplysninger, utfordringer, oppdaterte nasjonale og regionale forventninger til kommuneplanleggingen, samt nye lovkrav, som kommunen må ta hensyn til i planlegging, vil bli oppdatert.

Samfunnsdelens mål og strategier legger gode føringer for fremtiden, disse vil derfor videreføres uten endringer.

Kommuneplanen til Asker bygger på FNs bærekraftsmål, som har et perspektiv til 2030. Det er derfor viktig å holde på de fastsatte målene i kommuneplan

Kommuneplanens arealdel

Kommuneplanens arealdel ble vedtatt av kommunestyret 13. juni 2023.

Arealdelen har et tydelig plangrep som er godt forankret i kommuneplanens samfunnsdel, og er basert på dens prinsipper om både vern og utvikling. Gjeldende arealdel ivaretar sammenhengen mellom mål og strategier i samfunnsdelen og ønsket arealutvikling i kommunen. Arealdelen bygger opp om en helhetlig bærekraftig utvikling: miljømessig, økonomisk og sosialt.

Det har ikke skjedd vesentlige endringer i grunnlaget som ble brukt da gjeldende kommuneplan ble utarbeidet. Samfunnsdelen ga grunnlag for prioriteringer i arbeidet med arealdelen, herunder

senterstruktur, arealbehov for ulike funksjoner, prioriterte vekstområder, infrastruktur, boligbygging, næring og kommunale tjenester mm.

Arbeidet med gjeldende arealdel var omfattende, og fokuset var å få til en ny felles arealdel som erstattet arealdelene fra de tre tidligere kommunene, Asker, Røyken og Hurum. Enkelte temaer som ble løftet fram i forrige prosess ble ikke utredet og utviklet i tilstrekkelig grad. Det legges derfor opp til en forenklet revisjon av arealdelen som gir anledning til temadrøftinger, nødvendige utredninger og oppdateringer etter nye nasjonale og regionale føringer samt nye lovkrav.

Arealplaner

Asker kommune nærmer seg 100 000 innbyggere, og er en langstrakt kommune på over 376 km² og med en kystlinje på 207 km. Asker sentrum er kommunesenter, og i tillegg har vi en senterstruktur bestående av 9 lokalsentre og 26 nærsentre – som betjener sine lokal- og nærområder. God utvikling av en levende senterstruktur er avgjørende for å lykkes med en helhetlig og identitetsskapende stedsutvikling i Asker. Arbeid knyttet til utvikling av sentrene vil derfor ha høy prioritet. Hvert sted har sin historiske møteplass og er unikt med sine utfordringer og mulighetsrom. Hvert sted skal tilrettelegge for tilhørighet og felleskap i eget nærmiljø.

Stedsutvikling krever at vi arbeider strategisk og kunnskapsbasert med en langsiktig tidshorisont, samtidig må vi være i stand til å agere og tilrettelegge for smidige samarbeidsprosesser for å realisere verdiene som ligger i de langsiktige planene.

Arealplaner skal ivareta prioriterte nasjonale føringer for arealutviklingen, bygge opp om effektiv arealplanlegging og sikre gode beslutningsgrunnlag for politisk styring.

I denne fireårsperioden vil vi sette fokus på å styrke arbeidet med stedsutvikling gjennom følgende:

Vi skal styrke vårt fokus på målrettet og strategisk medvirkning i stedsutviklingsprosesser. Dette omfatter både interne prosesser og samarbeid med private aktører, næringsliv, academia, frivillige og innbyggere. Skal vi få til ønsket stedsutvikling er vi avhengig av deltagelse og innspill fra de som bor og bruker stedene, slik at hvert sted bevarer sin egenart og planer får sin lokale forankring. I dette arbeidet er det spesielt viktig å ivareta de uorganiserte og de som ikke kommer til med sin stemme. Det skal gjøres gjennom blant annet økt kompetanse på medvirkning i arealplaner, tidlig medvirkning i egne og private planer og økt fokus på digitale løsninger.

Prosjektorganisering av stedsutvikling koblet til senterstrukturen for å sikre helhetlig og koordinert utvikling, tydelige kontaktpunkt og smidig samarbeid. Det jobbes kontinuerlig med utvikling av alle sentrene både sør og nord i kommunen, og dette arbeidet fortsetter. Viktige temaer i dette arbeidet er blant annet arealutvikling, samlokalisering og synergier mellom ulike funksjoner, hverdagsmobilitet og stedlige kvaliteter som bygger opp om den gode hverdagen, identitet og tilhørighet. Innsats og ressursbruk på de ulike stedene må tilpasses den aktuelle fasen og ulike problemstillinger. Stedsutviklingsoppgaver knyttet til Sætre, Slemmestad, Spikkestad og Røyken vil i denne perioden kreve prioritert innsats for å følge opp aktivitet og ønsket utvikling.

Planrevisjon, «planvask» av kommunens reguleringsplaner.

Ved behandling av gjeldende kommuneplanens arealdel i juni 2023, ble det vedtatt en gjennomgang av alle kommunens reguleringsplaner; «Kommunedirektøren bes om å igangsette et arbeide for å oppdatere, strukturere, og standardisere kommunens

mange reguleringsplaner (planvask). En gjennomgang av eldre arealplaner er også forankret i kommunens nylig vedtatte Temaplan for naturmangfold (2023-2035); «Asker kommune skal gjennomgå vedtatte planer for å avdekke manglende hensyn til natur, slik at disse planene kan endres eller oppheves».

I kommuneplanarbeidet vil man vurdere områder som er avsatt til utbyggingsformål og eventuelle konflikter knyttet til naturmangfold og muligheten for å oppnå arealnøytralitet. I tillegg vil kommunen prioritere å sette i gang arbeidet med å gjennomgå eldre arealplaner for å oppdatere eller oppheve disse.

Viktige temaer som utarbeides parallelt med kommuneplanen

Masseforvaltning er et viktig tema som krever et regionalt perspektiv, og arbeid med temaet vil gå parallelt med kommuneplanprosessen, og vil forankres gjennom arbeid med arealdelen.

Tilsvarende vil vi arbeide med temaet Kulturminner og kulturmiljø. Kvalitet i stedsutviklingen vil også fremheves som tema gjennom utarbeidelse av en veileder for arkitektur og stedsutforming.

Regionalt samarbeid

Samordning og samarbeid fremheves i nasjonale forventninger til planlegging. På regionalt nivå er dette særs relevant for temaer som krever felles innsats på tvers av kommunegrenser og som har et tverrsektorielt perspektiv. Dette gjelder blant annet samordnet areal- og transportplanlegging, naturmangfold, næringsutvikling, kulturmiljøer, masseforvaltning og Oslofjorden. E18 og E134 er viktige samferdselsårer som vil kreve koordinert innsats for å realisere. Det samme gjelder grønn mobilitet som et satsningsområde. Hvordan vi lykkes med kvalitet i stedsutviklingen er også viktig å fremheve på tvers av kommunegrenser - slik at vi

kan lære av hverandre og tenke nytt.

Prioriterte større arealplaner som påbegynnes i denne perioden

Arealplaner i perioden	Oppstart
Kommuneplanens arealdel	Høst 2024
Kommunedelplan sentrale Asker	Høst 2024
Mulighetsstudie og påfølgende planarbeid for Dikemark	Avhenger av salgsprosess
Mulighetsstudie og påfølgende planarbeid for Verket på Klokkearstua	2025
Brønnøya reguleringsplan	2024/2025
Strategisk plan for næringsutvikling langs E134	2024/2025

Temaplaner

Asker kommune har i forrige fireårsperiode utarbeidet ny kommuneplan, og vedtatt 17 temaplaner som bygger på mål og strategier i samfunnsdelen.

Temaplaner for Arbeidsgiverpolitikk og temaplan Barnehage- og skolekapasitet revideres i løpet av perioden.

Temaplan digitalisering og smart bruk av teknologi revideres/erstattes med ny temaplan for tjenesteutvikling gjennom innovasjon, digitalisering og bruk av kunstig intelligens. Innovasjon er vesentlig for at kommunen skal være rigget for å møte utfordringene innenfor samfunns- og tjenesteutvikling de kommende årene. Digitalisering og smart bruk av teknologi gir mulighet for å løse noen av oppgavene i kommunen på nye og bedre måter. I tillegg er det en rekke andre virkemidler som skal bidra i kommunens arbeid med innovasjon. Foreløpig tittel på ny temaplan er tjenesteutvikling gjennom innovasjon, digitalisering og kunstig intelligens.

Det kan beskrives som at Asker har vært gjennom planleggingens fire år og nå står ovenfor handlingens fire år. Det er nedlagt en betydelig innsats i utforming av temaplanene og det er til sammen vedtatt om lag 80 innsatsområder og nesten 400 strategier i disse temaplanene. Nå står vi ovenfor jobben med å prioritere hvilke innsatser som skal gjennomføres for å oppnå måloppnåelsen av temaplanene. Dette vil kreve en grundig jobb, både politisk og administrativt.

Alle temaplanene har i tillegg høye ambisjoner. Dette innebærer at det kreves sektorovergripende og langsiktig innsats for å nå målene og følge opp de ulike innsatsområdene og strategiene. De økonomiske rammebetingelsene tilsier at ambisjonene i

temaplanene som hovedregel må realiseres innenfor eksisterende økonomiske rammer og iverksettes over flere år. Det må gjøres en årlig prioritering av hva som skal gjennomføres, når og med hvilke ressurser.

Kommunen vil i fireårsperioden legge til rette for at kommunens folkevalgte blir tett involvert i arbeidet med iverksettelsen av temaplanene og aktivt får delta i arbeidet med prioritering av strategier og aktiviteter. Dette vil foregå både gjennom arbeid i workshops og gjennom behandling av politiske saker. Arbeidet vil kobles til den årlige rulleringen av handlingsprogrammet.

Som et grunnlag for det politiske prioriteringsarbeidet, er det også viktig å innhente kunnskap fra innbyggere og brukere om deres opplevelse av tjenestene. Asker kommune har en bred verktøykasse for innbyggermedvirkning. Kommunen gjennomfører blant annet jevnlig brukerundersøkelser i tjenestene, og benytter innbyggerpanelet til å få innspill om ulike temaer og problemstillinger.

Kommunedirektøren vil redegjøre nærmere for disse årshjulsprosessene i sak om årshjulet, som legges frem for politisk behandling i desember hvert år.

Temaplaner	Vedtaksdato	Status
Arbeidsgiverpolitikk	08.09.20	Revideres
Medborgerskap	13.04.21	
Barnehage- og skolekapasitet	15.06.21	Revideres
Fysisk aktivitet, idrett og friluftsliv	15.06.21	
Handling mot klimaendringene	15.06.21	
Næring	14.09.21	
Leve hele livet – i et aldersvennlig Asker	08.03.22	
Vann og vannmiljø	08.03.22	
Kultur	04.04.22	
Digitalisering og smart bruk av teknologi	15.11.22	Revideres
Mestre hele livet – psykisk helse og rus	31.01.23	
Å høre til – temaplan for oppvekst	09.05.23	
På lik linje – personer med nedsatt funksjonsevne	09.05.23	
Naturmangfold	20.06.23	
Eiendom	30.01.24	
Samferdsel og mobilitet	10.09.24	
Bærekraftig boligutvikling	10.09.24	

Kapittel 3: Planprogram for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel

Kommuneplanen er kommunens overordnede, helhetlige styringsverktøy. Den inneholder to deler; en samfunnsdel og en arealdel. I samfunnsdelen har vi politiske mål, delmål og strategier som legger føringer for samfunnsutviklingen og kommunens tjenester. I arealdelen fastsetter vi arealutviklingen: både vekst og vern i kommunen, det vil si hva arealene kan brukes til.

I følge plan- og bygningslovens § 4.1 skal vi lage et planprogram som grunnlag for kommuneplanarbeidet. Planprogrammet er en beskrivelse av hvordan kommuneplanarbeidet gjennomføres.

I dette planprogrammet beskriver vi:

- formålet med revisjon av kommuneplan
- føringer for revisjonsarbeidet
- behovet for plan- og temautredninger
- fremdrift og medvirkning

Når vi reviderer kommuneplanen, er det en todelt prosess. Først reviderer vi samfunnsdelen og vedtar den. Deretter starter vi arbeidet med revisjon av arealdelen. Vi gjør det i denne rekkefølgen fordi endringer i samfunnsdelen kan gi nye føringer for arealdelen. Dette planprogrammet er felles for kommuneplanens samfunnsdel og arealdel.

Kistefosdammen barnehage, fotograf: Tove Lauluten

Hva skal vi revidere?

I planstrategien vurderer vi om det er behov for revisjon av kommuneplanen i denne fireårsperioden. Kommuneplanen vår er robust. Den har langsiktige mål og strategier i samfunnsdelen, og en helhetlig arealstruktur i arealdelen. Dette skal vi videreføre og utvikle i gjeldende periode.

Enkel revisjon av kommuneplanen

Vi skal gjøre en enkel og mindre revisjon av både samfunnsdelen og arealdelen.

Samfunnsdelen

- Gjennomføre analyser for langsiktig areal- og transportutvikling, og langsiktig økonomisk utvikling og handlingsdelen.
- Gjennomgå nye nasjonale og regionale føringer og gjøre nødvendige justeringer.
- Oppdatere fakta og gjøre nødvendige justeringer.

Arealdelen

- Utvikle og utrede temaer som er beskrevet nærmere i dette kapitlet.
- Gjøre nødvendige justeringer i plankart, bestemmelser og retningslinjer.

Dette legger vi til grunn for arbeidet

Gjeldende arealstrategi, oppdatert arealregnskap og erfaringer fra gjeldende kommuneplan vil inngå som et viktig grunnlag for utarbeidelse av revidert arealdel.

Vår langsiktige arealstrategi

I kommuneplanens samfunnsdel er kommunens overordnede arealstrategi definert, og denne gir direkte føringer for kommuneplanens arealdel. Arealstrategien omhandles i kapitlene langsiktig areal- og transportutvikling, langsiktig økonomisk utvikling og handlingsdelen. Kapitlene skal oppdateres i revisjonsarbeidet, men hovedprinsippene i arealstrategien skal videreføres og legger viktige rammer for revisjon av kommuneplanens arealdel.

Arealstrategien i samfunnsdelen bygger på følgende prinsipper for arealutvikling:

- Utviklingen av Asker skal baseres på prinsippene for samordnet areal- og transportplanlegging, med vekt på en knutepunktutvikling rundt eksisterende kollektive transporttilbud. I den nordre del av kommunen gjelder prinsippet om nullvekst i personbiltrafikken. I den sørlige del av kommunen er kollektivtilbudet ikke tilstrekkelig utbygd til å innføre et slikt prinsipp om nullvekst.
- Utviklingen av Asker skal baseres på den eksisterende senterstrukturen; kommunesenter Asker sentrum, kommunens 9 lokalsentre; Tofte, Sætre, Spikkestad, Røyken, Slemmestad, Heggedal, Vollen, Dikemark og Holmen, og kommunens 26 nærsentre. Vi legger vesentlig vekt på å etablere gode, vekstkraftige og inkluderende lokalsamfunn som sikrer likeverdige service- og tjenestetilbud, som muliggjør allsidig samfunnsdeltakelse og

tilrettelegger for sosial og geografisk tilhørighet i alle deler av kommunen.

- Utviklingen av Asker skal sikre et bredt bolig- og arbeidsplasstilbud, basert på kommunens behov og fortrinn i hele kommunen.
- Utviklingen av Asker skal tilpasses kommunens kapasitet på teknisk og sosial infrastruktur, med et særlig fokus på skolekapasitet, vann og avløp, og transportkapasitet.
- Utviklingen av Asker skal sikre kommunens grønne profil og historiske forankring, gjennom ivaretagelse av det ikke bygde og det bebygde landskapet, med sine naturkvaliteter, marka, strandsonen, sjø og vassdrag, landbruks-, villa- og tettstedsstrukturer og kulturmiljøer.
- Asker kommune skal tilrettelegge for et mangfoldig friluftsliv, kultur- og idrettstilbud og en vital frivillighet.
- Utviklingen av Asker skal skje med minst mulig risiko for uforutsette hendelser og fare.

Arealregnskap og arealnøytralitet

Arealregnskap er et verktøy som kan tydeliggjøre for kommunen hvor store arealer som settes av til utbygging i årene fremover. Målet med arealregnskap er å styrke kunnskapsgrunnlaget som ligger til grunn for arealbeslutninger.

Det er viktig at det blir utarbeidet et arealregnskap som vil gi kommunen et bedre kunnskapsgrunnlag for å kunne ivareta viktige naturområder, og fortsatt kunne utvikle egnede utbyggingsområder. En god oversikt over naturverdiene i kommunen vil gi grunnlag for en bærekraftig naturforvaltning. Det er viktig å synliggjøre både kortsiktige og langsiktige konsekvenser av arealbruk, og arealregnskap er et godt verktøy for å vise verdier av natur.

Arealnøytralitet er et nytt begrep i naturforvaltningen og innebærer

gjenbruk og fortetting av allerede utbygde arealer framfor å bygge ned mer natur, herunder bevaring av dyrkbar mark for å sikre framtidig matproduksjon og kulturlandskap.

Gjeldende samfunnsdel har mål om å verne om og sikre naturmangfold i Asker. For å oppnå dette målet har «Temaplan for naturmangfold 2023-2035» definert strategien om at Asker kommune skal føre arealregnskap og arbeide for å oppnå arealnøytralitet. Visualisering av arealregnskap vil gi innsikt i ulike naturtypers bidrag til det lokale miljøet og økosystemet, inkludert bedre forståelse for naturtypenes økologiske verdi relatert til klimaendringer.

Erfaringer med gjeldende kommuneplan

Som del av revisjonsarbeidet skal vi gjennomføre en evaluering av gjeldende kommuneplan og de rammer den gir for utvikling i inneværende periode.

Det er relativt kort tid siden kommuneplanens arealdel ble vedtatt i juni 2023. Likevel ser vi at det er hensiktsmessig å vurdere om planen har fungert godt for å styre arealbruk og utbygging, og om det er behov for å justere hensynsoner, bestemmelser og retningslinjer.

I evalueringen skal vi blant annet ha søkelys på om:

- Bestemmelsene gir forutsigbarhet
- Planen gir tilstrekkelige og tydelige nok føringer for byggesaksbehandlingen
- Den gir hovedprioriteringer og langsiktige strategier for utviklingen i kommunen.

I evalueringen vil vi også ha fokus på følgende:

- Føre statistikk over omsøkte, innvilgede og avslåtte dispensasjoner. Statistikken skal benyttes til årlig oppfølging av utviklingen innenfor området, samt til grunnlag for denne rulleringen av kommuneplanens arealdel.
- Føre statistikk for klagesaker for å undersøke om det er et mønster i klagene opp imot enkelte bestemmelser eller fortolkninger av bestemmelser av kommuneplanen som gjør det nødvendig å vurdere disse på nytt.
- Drøfte kriteriene for definering av boligområder, generelle boligområder (GB) og spesielle boligområder (SB).

Vi skal legge resultatene fra evalueringen til grunn for revisjon av kommuneplanen. Evalueringen vil bli gjennomført før arealdelen legges ut til offentlig ettersyn.

Hvilke temaer må vi utrede?

Et sentralt mål for kommuneplanen er å bruke veksten som en mulighet for en klimavennlig utvikling, økt boligbygging med kvalitet og variasjon, et innovativt næringsliv, god stedsutvikling og grønne kvaliteter. Utviklingstrekk og nye lovkrav tilsier at det er behov for å jobbe videre med følgende plan- og utredningstemaer i kommuneplanens arealdel:

Stedsutvikling - med fokus på arkitektur og stedsutforming

Stedsutviklingen i Asker skal skje på stedenes egne premisser og kvaliteter. Målet vårt er å sikre god estetisk kvalitet, fremme identitet, stedstilhørighet og livskvalitet. Samtidig skal vi øke bevisstheten om arkitektonisk utforming og betydningen dette har for god stedsutvikling.

Stedsutviklingen skal bidra til å bygge opp om tilhørighet, folkehelse, lokal service, næringsutvikling og boligsosiale hensyn, med vekt på fellesskap, opplevelser, bokvalitet og trygghet. Gjennom god arkitektur og kvalitet i det fysiske miljø skapes attraktive steder, med sosiale møteplasser av ulik karakter. Disse møteplassene kan være offentlig eller privat, allment tilgjengelig eller kommersiell, inne eller ute, og kan omfatte alt fra innbyggertorg og idrettsanlegg til en benk. Vi må prioritere tilgang til vann, friluftsområder og kvalitative grønne områder for fysisk aktivitet, lek og rekreasjon.

Arkitektonisk kvalitet, naturbaserte løsninger og stedstilpasning kan være med på å løse miljø- og klimautfordringer, og bidra til grønn omstilling. God stedsutvikling er avgjørende for innbyggernes hverdagsliv og folkehelse, og spiller en nøkkelrolle i å skape gode naboskap, samtidig som det motvirke utenforskap og ensomhet.

Arkitektur med høy kvalitet er også viktig i overgangen til en sirkulær økonomi, der bygg og uterom får forlenget levetid gjennom transformasjon, gjenbruk og bruk av fleksible løsninger.

Boligpolitikk

Boligpolitikk har en avgjørende betydning for samfunnsutviklingen, og boligbygging var et av de viktigste temaene i utarbeidelsen av gjeldende kommuneplans arealdel. Boligbyggingen skal prioriteres i tilknytning til senterstruktur og kollektivsystem. Utover å minske transportbehovet, vil dette også påvirke folkehelsen, demografiutfordringer og sosial tilhørighet.

Arealdelen skal legge til rette for ønsket boligutvikling. Dette betyr at vi må sikre et variert og godt boligtilbud som svarer til innbyggernes, samfunnets og næringslivets behov. Vi har behov for flere boliger som egner seg for eldre og personer med nedsatt funksjonsevne, og bomiljøer som bidrar til mestring og aktivitet i hverdagen. Dette er sentralt for å møte demografiendringene og sikre gode helse- og omsorgstjenester i dag og i fremtiden. Det er også behov for å utvikle større variasjon i boformer, gjennom alternative boformer med mer fellesareal og felles funksjoner/fasiliteter.

Samtidig skal boligutviklingen bygge oppunder god stedsutvikling og skape trygge bo- og oppvekstmiljøer. Asker kommune trenger arbeidskraft i sentrale sektorer som blant annet helse og omsorg. Boligpolitikken må bidra til attraktive steder å bosette seg, og konkurrerer i praksis med omkringliggende kommuner om arbeidskraft. Det trengs en økt bevissthet og satsning på sosial bærekraft, gjennom blant annet å tilrettelegge for helsefremmende nabolag, lokale fellesskap og delingsøkonomi.

Næring

I gjeldende arealdel legger vi til grunn ABC-prinsippet (rett næring - til rett sted) for lokalisering av nye næringer. Næringer knyttet til landbruk, masseforvaltning og til dels reiseliv skal etableres på egnet sted, uavhengig av senterstruktur og ABC-prinsipper.

Asker kommune skal jobbe for lokale arbeidsplasser og økt samarbeid med næringslivet. Det skal også legges til rette for utvikling av grønne næringer som landbruk og reiseliv, samt råstoffutvinning.

Vi skal blant annet fokusere på å videreutvikle og utnytte eksisterende større næringsområder langs E134. Senterområdene bør ha en variert funksjonssammensetning, og lokalisering av kommunale tjenester bør ha et strategisk utgangspunkt i senterstrukturen.

Asker kommune vektlegger arbeidsplasser og «rett næringsliv» der kompetansen bor. Askers innbyggere er attraktive i et regionalt felles arbeidsmarked. Knutepunktsatsningen, med etablering av klimavennlige lokale og regionale kollektivløsninger vil bidra til at det blir attraktivt for næringslivet å etablere seg nær kollektivknutepunktene i Asker.

Masseforvaltning

Asker kommunes råstoff- og mineralressurser skal sikres gjennom en bærekraftig arealforvaltning. Det er viktig å vektlegge samarbeid om massehåndtering på regionalt nivå ved store infrastrukturprosjekter. Det skal vurderes gjenbruk av masser og mineralressurser og legges til rette for en sirkulærøkonomisk bygg- og anleggsbransje.

Utvikling og byggeaktivitet fører til utfordringer med

massehåndtering og behov for deponier til overskuddsmassene. Manglende kontroll og lite tilgang til godkjente arealer for deponering og mellomlagring av masser kan blant annet føre til uforutsigbar, ulovlig eller forurensende håndtering av overskuddsmasser. Dette har vi ivaretatt ved at det i gjeldende kommuneplan er avsatt arealer for håndtering av masser, både sør og nord i kommunen. Kommuneplanen har bestemmelser som sikrer at massene håndteres forsvarlig og at de gjenbrukes der det er mulig. Vi skal vurdere om det er ytterligere behov for egnede arealer for håndtering av masser.

Strandsonen

Strandsonen omfatter både arealer på land og i sjø, og er et attraktivt område, hvor ulike interesser møtes. Det er derfor viktig at arealbruken i strandsonen langs sjøen og vassdrag blir vurdert i et helhetlig og langsiktig perspektiv. Strandsonen er av nasjonal betydning og skal forvaltes slik at miljøverdier og allmenne interesser ivaretas. Det er viktig å vurdere hvor store arealer i strandsonen som er allment tilgjengelig for befolkningen.

Med en kystlinje på 207 km har Asker den lengste kystlinjen av alle kommunene ved Oslofjorden. For å ta vare på kystlandskapet er det viktig å unngå uheldig utbygging. Det er også viktig å se utredning av strandsonen i sammenheng med utredninger for andre relevante fagområder, som friluftsliv, båthavner, landskap, naturmiljø, vannmiljø, vannspeilet, klimaendringer, og kulturminner og kulturmiljø. Det er også viktig å se småbåthavner med tilhørende småbåttrafikk og fritidsaktiviteter i sjø i sammenheng med skipstrafikk i skipsleder. Kyststier er positivt for friluftslivet i strandsonen, og det er viktig å sikre disse.

For å imøtekomme planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsonen er det i gjeldende kommuneplan definert en byggegrense mot sjøen langs hele kystlinjen.

Gjeldende kommuneplan følger opp «Helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord med et aktivt friluftsliv» som poengterer at tilstanden for Oslofjorden er alvorlig. Asker vil bidra på flere områder i arbeidet med å gjøre fjorden frisk igjen.

Fritidsbebyggelse

Asker Kommune har mer enn 4000 fritidsboliger. Vi skal ta stilling til en mer bærekraftig videreutvikling av hytteområder slik at lokal verdiskapning, miljøhensyn, samfunnssikkerhet og beredskap blir ivaretatt på en god måte. Det bør vurderes langsiktige utbyggingsgrenser, med vekt på fortetningspotensialet framfor utbygging i nye områder. Ved videreutvikling av hytteområdene vil vi vektlegge at tilgang til ferdselsårer, naturområder og friluftslivsområder ivaretas.

Vi bør vurdere tidligere godkjente områder på nytt. Omgjøring av hytteområder til boligområder må vurderes i sammenheng med kommunens ønskede tettstedsutvikling, reiseliv, transportbehov og tilgang til nødvendig infrastruktur.

Kulturminner

Asker kommune er rik på kulturminner og kulturmiljø. Kommunen skal styrke arbeidet med kulturminner og kulturmiljø ved å ha et tydeligere søkelys på dette i tidlig fase i stedsutviklingen. Kulturminner og kulturmiljø skal i større grad være førende for stedsutviklingen, for å sikre at stedene våre bevarer sin identitet og historiske forankring. Kulturminner kan bidra til lokal identitet og

tilhørighet i Asker kommunes senterstruktur. Kulturminner og kulturmiljø er positive elementer i stedsutviklingen, og kommunen skal legge til rette for at de skal kunne tas i bruk og gi opplevelser. Arbeidet med dette skal prioriteres.

Bevaring av kulturminner og kulturmiljø gjennom ny og endret bruk vil bli vektlagt. I denne sammenheng er utvikling av Dikemark og Blakstad sentralt. Middelalderkirkene i Hurum og Røyken er kommunens eldste bygg, med stor verdi som lokale identitetsmerker, levende troshus og uerstattelige kulturminner. Kommunen bidrar aktivt til å sikre de to middelalderkirkene for kommende generasjoner. Gjeldende kommuneplan ivaretar også det store verdifulle villateppet, med bestemmelser som ivaretar grøntstrukturer og småhusmiljøer.

Kommunen har et mål om at flere kulturminner og kulturmiljø skal sikres gjennom plan- og bygningsloven. Ombruk og bevaring av bygningsmasse er et også et viktig ledd for å nå bærekraftmålene. Ny kulturmiljøplan vil konkretisere dette gjennom prioriterte satsingsområder.

Mange kulturminner og kulturmiljø er gjenstand for gjengroing og forfall. Kommunen skal bidra til forvaltning, skjøtsel og istandsetting av kulturminner og kulturmiljøer. Det er mange sammenfallende interesser mellom kulturminner/kulturmiljø og landbruk, natur og frilufts-områder. Vi skal i større grad se disse interessene i sammenheng.

Landbruks-, natur- og friluftsområde (LNF)

Arealforvaltning er basert på balanse mellom vekst og vern. Dette er spesielt viktig for hensyn til bevaring av naturmangfold og områder som skal sikres til landbruksproduksjon og eller naturområder med spesiell betydning for friluftslivet. I den forbindelse viser vi til Handlingsplan for friluftslivets ferdselsårer 2024 – 2035 som har som mål å identifisere stier, turveier, løyper, sykkelstier, ro- og padleleder, klatrefelt og målpunkt i Asker kommune.

Vår sentrale plassering gjør at presset på jordressursene, i form av behov for arealer til utbygging og samferdselsformål, i dag er større enn noen gang. Asker kommune legger ny nasjonal jordvernstrategi fra 2023 til grunn for å bidra til at jordvernmålet om omdisponering av dyrka jord nasjonalt skal begrenses til under 2000 dekar per år, og at jordbruksareal skal bevares for framtidig matproduksjon. Over 90 % av all matjord i Asker er av svært god eller god kvalitet, og et strengt jordvern er nødvendig for å nå målet om økt matproduksjon og opprettholdelse av dagens selvforsyningsgrad. Det er også viktig at eksisterende naturverdier og økosystemtjenester bevares, og for å styrke dette, skal det vurderes tilbakeføring / gjenskapning av natur.

Gjeldende kommuneplan legger til rette for vekst i knutepunkt- og prioriterte vekstområder, samt vern av landbruksarealer og naturområder som er under utbyggingspress i hele kommunen. Gjennom fortetting ved knutepunkt og prioriterte vekstområder som kommuneplanen og regional plan legger opp til, er intensjonen også å sikre hensyn til natur- og kulturlandskap som ligger utenfor sentrene.

I Asker ligger mange boliger og fritidsboliger innenfor LNF formål. Med arealformålet LNF-spredd kan vi skille bolig og fritidsbebyggelse fra landbrukseiendommer. LNF-spredd har vært

brukt ulikt i de tre tidligere kommunene. I arbeidet med gjeldende kommuneplan forsøkte vi å harmonisere dette ved å legge alle matrikkelførte boliger og hytter inn som spredd LNF. Denne jobben ble for omfattende, og vi videreførte derfor praksisen fra de tidligere kommunene. Vi ønsker nå å slutføre dette arbeidet slik at framstilling av bolig og fritidsbebyggelse i LNF harmoniseres for hele kommunen.

Samferdsel

Asker baserer sin utvikling på samordnet areal- og transportplanlegging, og vil minimere transportbehovet gjennom god arealplanlegging. Vi prioriterer vekst og utvikling i prioriterte vekstområder og har fastsatt nullvekstlinje for personbiltrafikk i gjeldende kommuneplanens arealdel.

Asker kommune vektlegger grønn mobilitet og skal tilrettelegge for tilfredsstillende veier, gang- og sykkeltraseer som bidrar til en økt andel syklende og gående. Utvikling av transportsystemet skal prioritere gange, sykkel og kollektivtransport for å bidra til å nå målene om et bærekraftig samfunn og en god helse i befolkningen.

Det skal være enkelt å velge kollektivtransport til og fra jobb. Vi vil vurdere aktuelle områder og grep som kan bygge opp under dette, eksempelvis innfartsparkeringer.

Det er i gjeldende kommuneplans bestemmelser fastsatt en parkeringsnorm for hele kommunen. Normen er differensiert etter hvor i kommunen utbygging skal skje, hvorvidt det er nord eller sør for nullvekstlinjen, innenfor eller utenfor prioriterte vekstområder og områder avsatt til sentrumsformål eller om tiltaket er plassert i gangavstand til høyfrekvent busstrase.

Asker kommune skal delta aktivt i samarbeid med nabokommuner,

regionale og statlige myndigheter og organisasjoner i utvikling av nye transport- og samferdselsløsninger. I denne sammenhengen vektlegger Asker kommune arbeidet med ny E-18 og E-134.

Vann- og vannmiljø

Vi vil vurdere hvordan eksisterende og foreslått arealbruk påvirker vannmiljøet. Kapasitet og kvalitet på avløpsinfrastruktur vil også bli vurdert og sett i sammenheng med vannmiljø.

Ifølge vannforskriften skal alle vannforekomster oppnå minst «god økologisk og kjemisk tilstand». I temaplan Vann og vannmiljø (2022) framgår kommunens utfordringer. Status per januar 2023 er at 54 % av vannforekomstene i Asker har moderat, dårlig eller svært dårlig økologisk tilstand. Dette er en tilbakegang siden oktober 2020, da 52 % av vannforekomstene hadde for dårlig økologisk tilstand.

I kommuneplan er det lagt inn utvidede hensynssoner med tilhørende bestemmelser som sikrer kantvegetasjon langs alle vassdrag i hele kommunen. Dette sammen med skjerpede bestemmelser i strandsonen langs sjø innebærer at sjø og vassdrag er sikret mot uønsket avrenning og forurensing. Vi ser behov for en ny vurdering av hensynsonene med tilhørende bestemmelser for å sikre at ulike hensyn og interesser blir ivaretatt i samsvar med regelverket.

Konsekvensutredninger og ROS-analyse

I tråd med plan- og bygningsloven § 4-2 og forskrift om konsekvensutredninger (KU-forskriften) skal det for kommuneplanens arealdel utarbeides en særlig vurdering og beskrivelse av planen sine virkninger på miljø og samfunn.

Konsekvensutredningen skal beskrive virkninger for miljø og samfunn for:

- Alle nye områder til utbyggingsformål
- Vesentlig endret arealbruk i eksisterende byggeområder
- Strategier for framtidig arealbruk
- Endringer i bestemmelsene som gir vesentlig endrede utbyggingsbetingelser

Konsekvensutredningen skal også gi en vurdering av virkningene av de samlede arealbruksendringene.

Kommunens gjeldende arealstrategi videreføres og legges til grunn for revisjon av arealdelen. Kommunen vil derfor ikke utrede alternativ arealstrategi. Det er kun de delene av planforslaget som gir rammer for fremtidig utbygging, og som innebærer endringer fra gjeldende arealdel (kalt 0-alterantivet), som skal konsekvensutredes. For ny arealdel kan dette for eksempel omfatte endrede arealformål, endringer i planbestemmelser eller andre vesentlige endringer fra gjeldende arealplan.

Konsekvensutredningen vil i all hovedsak basere seg på eksisterende kunnskap. Der det mangler kunnskap om viktige forhold, vil kommunen oppdatere eller supplere denne.

Miljødirektoratets veileder for konsekvensutredninger for klima og miljø (M-1941) vil bli lagt til grunn. Det skal også gjennomføres en risiko- og sårbarhetsanalyse av foreslåtte endringer. Metode for

ROS-analysen vil være i samsvar med DSBs veileder «Samfunnssikkerhet i kommunens arealplanlegging» (2017) og «Veileder til helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse i kommunen» (2022). Sentrale temaer er flom og overvann, grunnforhold og rasfare, drikkevann, ulykker, høyspentledninger og forurenset grunn.

Asker
kommune